

„POLITYKA OCHRONY DZIECKA PRZED
KRZYWDZENIEM”

ZESPÓŁ KSZTAŁCENIA PODSTAWOWEGO
I GIMNAZJALNEGO NR 24 W GDAŃSKU

GDAŃSK, 2015 r.

Preambuła

Szkoła jest placówką, która ma zapewnić dziecku prawidłowy rozwój intelektualny, społeczny i emocjonalny z uwzględnieniem jego praw i potrzeb.

Aby zapewnić przestrzeganie tychże praw i zaspokajanie potrzeb, w tym poczucia własnej wartości i poczucia bezpieczeństwa oraz w trosce o harmonijny rozwój naszych uczniów zostały opracowane procedury postępowania w sytuacji krzywdzenia dziecka. Muszą być one znane i przestrzegane przez wszystkich pracowników naszej szkoły.

Akty prawne:

1. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
2. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku, artykuł 12.
3. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela, pkt 1, art.6.
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 2 sierpnia 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych.
5. Ustawa o systemie oświaty.
6. Ustawa z dnia 26 października 1882 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich.
7. Kodeks postępowania karnego – art. 304, Kodeks karny – art.162,
8. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. [Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526]
9. Uchwała Rady Ministrów nr 130/2014 z dnia 8 lipca 2014 roku – rządowy program na lata 2014-2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła” .

ROZDZIAŁ I

OBJAŚNIENIE TERMINÓW

§ 1

1. Pracownikiem szkoły jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, umowy o dzieło, umowę zlecenie.
2. Dzieckiem jest każda osoba do ukończenia 18 roku życia.
3. Opiekunem dziecka jest osoba uprawniona do reprezentacji i stanowienia o dziecku, w szczególności jego przedstawiciel ustawowy (rodzic/opiekun prawny).
4. Osoba odpowiedzialna za Internet – pracownik wyznaczony przez dyrektora szkoły, który sprawuje nadzór nad korzystaniem przez dzieci z Internetu na terenie placówki oraz za bezpieczeństwo dzieci w Internecie.
5. Osoba odpowiedzialna za Politykę Ochrony Dzieci – wyznaczony przez dyrektora pracownik sprawujący nadzór nad realizacją polityki w szkole.
6. Daną osobową dziecka jest każda informacja umożliwiająca pełną identyfikację dziecka.
7. Zgoda rodzica/opiekuna dziecka oznacza zgodę co najmniej jednego z opiekunów dziecka. Jednak gdy brak porozumienia między rodzicami/opiekunami dziecka, należy poinformować ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd.
8. Przez krzywdzenie dziecka należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę.

Krzywdzeniem jest:

Przemoc fizyczna – jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne.

Przemoc emocjonalna – to zachowania, które prowadzą do niskiego poczucia własnej wartości, stanów nerwicowych i lękowych, obniżenia możliwości prawidłowego rozwoju dziecka. Do zachowań tych zaliczamy: odrzucanie, izolowanie, ignorowanie, wyszydzanie, upokarzanie, krytykowanie, terroryzowanie, zmuszanie do wysiłku przekraczającego możliwości dziecka, zastraszanie, grożenie.

Przemoc seksualna – każde zachowanie osoby dorosłej, które motywowane jest seksualnie i służy podnieceniu, zaspokojeniu popędu seksualnego kosztem dziecka.

Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie dziecka, współżycie z dzieckiem) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie dziecku materiałów pornograficznych, zachęcanie do rozbierania, podglądanie, ekshibicjonizm). Przemoc ta może być jednorazowym incydem lub powtarzać się przez dłuższy czas.

Zaniedbywanie – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych dziecka przez rodzica lub opiekuna prawnego, nie zapewnienie mu odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, brak dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego.

Cyberprzemoc – to przemoc z użyciem mediów elektronicznych, przede wszystkim Internetu i telefonów komórkowych. Do działań określonych jako cyberprzemoc zalicza się: wyzywanie, straszenie, poniżanie kogoś w Internecie lub przy użyciu telefonu komórkowego, robienie zdjęć lub rejestrowanie filmów bez zgody zainteresowanego, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które kogoś poniżają, obrażają lub ośmieszają, podszywanie się pod kogoś w sieci.

ROZDZIAŁ II

ZADANIA PRACOWNIKÓW SZKOŁY W ZAKRESIE POMOCY DZIECKU KRZYWDZONEMU

§ 2

Każdy z pracowników szkoły powinien dołożyć wszelkich starań, by zachować wrażliwość i uważność na potrzeby dziecka, a udzielając mu wsparcia i ochrony przed przemocą nie utrzymywać jego sprawy w tajemnicy (lecz poinformować je, że w związku z powagą sprawy włączy do pomocy inne zaufane osoby) oraz współpracować, zgodnie z zasadą poufności, z innymi kolegami i koleżankami, korzystając także z kompetencji innych służb, w tym zespołu interdyscyplinarnego.

§ 3

Dyrektor szkoły m.in.:

1. Kieruje działalnością szkoły i reprezentuje ją na zewnątrz, podpisuje wszystkie pisma składane przez szkołę, w porozumieniu z pedagogiem/psychologiem szkolnym występuje oficjalnie do sądu rodzinnego i prokuratury, ośrodka pomocy społecznej z zawiadomieniem o zagrożeniu dziecka krzywdzeniem, zawiera porozumienia z innymi instytucjami i placówkami w sprawie współpracy interdyscyplinarnej, ma prawo złożyć zażalenie na postanowieni prokuratora o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie podejrzenia stosowania przemocy wobec dziecka ze strony rodziców/opiekunów (w przypadku, jeśli reprezentując szkołę, podpisał zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa).
2. Ma wpływ na rozpoznawanie zaniedbań wobec dzieci oraz zapobieganie im poprzez kontrolowanie wykonywania obowiązków przez rodziców/opiekunów w zakresie zgłoszenia dziecka do szkoły i zapewnienia regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne, współdziałanie z rodzicami/opiekunami w zakresie zapewnienia warunków umożliwiających przygotowanie się dziecka do zajęć.
3. Wykonuje zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa w czasie zajęć uczniom i nauczycielom, co pozwala mu wpływać na szkolne zasady i normy (np. traktowanie innych z szacunkiem, reagowanie na łamanie zasad).
4. Zapewnia pomoc nauczycielom w realizacji ich zadań i ich doskonaleniu zawodowym, ułatwiając im np. możliwość konsultacji trudnych przypadków ze specjalistami, wspiera, organizuje szkolenia w zakresie reagowania na przemoc w rodzinie wobec dziecka.
5. Ma wpływ na zabezpieczenie podstawowych potrzeb uczniów będących w trudnej sytuacji bytowej poprzez to, że może zwalniać rodziców z całości lub części opłat za posiłki, przyznać wyprawkę szkolną, nawiązać współpracę z MOPR w celu objęcia rodziny pomocą.
6. Organizuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną, przez co ma wpływ na sposób jej udzielania.
7. Gromadzi informacje o zgłoszeniach dotyczących przypadków krzywdzenia dziecka zgłaszanych przez pracowników szkoły (notatki służbowe) w swojej dokumentacji.

§ 4

Pedagog/psycholog szkolny

W sytuacji podejrzenia przemocy wobec dziecka:

1. Udziela bezpośredniej pomocy dziecku, jeśli zagrożone jest jego zdrowie lub życie (np. w sytuacji obrażeń na ciele – pod nieobecność pielęgniarki szkolnej organizuje pomoc medyczną, wzywając karetkę pogotowia).
2. Zbiera informacje o dziecku w celu wstępnego zdiagnozowania jego sytuacji, szczególności o tzw. czynnikach ryzyka, ponadto dane świadczące o przemocy lub wykluczające ją, kto jest sprawcą krzywdzenia i w jakiej relacji pozostaje z dzieckiem, jak często i od jak dawna dziecko jest krzywdzone, informacje o zachowaniach pozostałych członków rodziny wobec dziecka, relacjach jakie ma dziecko z osobą rodzica/opiekuna niekrzywdzącego, o osobach wspierających je, informacje o innych czynnikach towarzyszących przemocy (np. uzależnieniu od alkoholu rodziców). Dane te pozyskuje od: innych pracowników szkoły, samego dziecka, rodziców dziecka, pracownika socjalnego, kuratora społecznego.
3. Przeprowadza we współpracy z wychowawcą oraz innymi osobami zaangażowanymi w pomoc dziecku ocenę zagrożenia dziecka przemocą.
4. Zbiera materiały związane z sytuacją dziecka, opisy jego zachowań, wyglądu.
5. Zabezpiecza dowody, przy czym ocena ich wiarygodności nie należy do jego zadań.
6. Wraz z wychowawcą dziecka opracowuje plan pomocy dziecku.
7. Organizuje pomoc materialną uczniom zagrożonym zaniedbaniem, znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.
8. Informuje dyrektora szkoły o każdym przypadku podejrzenia przemocy w rodzinie.
8. Jest osobą, która uruchamia procedurę „Niebieskich Kart”. Może uczestniczyć w pracach interdyscyplinarnego zespołu roboczego.
9. Koordynuje na terenie szkoły prace związane z realizacją procedury dotyczącej dziecka krzywdzonego, monitoruje sytuację dziecka poprzez kontakt z rodzicami/opiekunami, wychowawcą, nauczycielami, także pracownikami niepedagogicznymi – dbając jednocześnie o zapewnienie poufności i nie włączanie osób niezwiązanych z pracą nad konkretnym przypadkiem.
10. Współpracuje ze specjalistami – z poradni specjalistycznych, do których kierowane jest dziecko lub jego rodzice/opiekunowie, z zespołu interdyscyplinarnego.

§ 5

Wychowawca

W sytuacji gdy podejrzewa, że dziecko jest krzywdzone:

1. Udziela bezpośredniej pomocy dziecku jeśli zagrożone jest jego zdrowie lub życie (np. w sytuacji obrażeń na ciele – pod nieobecność pielęgniarki szkolnej organizuje pomoc medyczną wzywając karetkę pogotowia).
2. Kontaktuje się z pedagogiem/psychologiem, przekazując mu informacje o swoich obserwacjach.
3. Swoje spostrzeżenia zapisuje i włącza do indywidualnej dokumentacji ucznia w teczkę wychowawcy.
4. Współpracuje z pedagogiem/psychologiem ustalając plan pomocy dziecku.
5. Systematycznie monitoruje sytuację dziecka obserwując ewentualne zmiany jego zachowania, zamieszczając opisy w indywidualnej dokumentacji ucznia (teczce wychowawcy).
6. Udziela dziecku wsparcia na wszystkich etapach pomocy.

§ 6

Pielęgniarka szkolna

W sytuacji, gdy podejrzewa, że dziecko jest krzywdzone:

1. Udziela bezpośredniej pomocy dziecku, jeśli zagrożone jest jego zdrowie lub życie oraz organizuje pomoc medyczną.
2. Jeśli zauważy na ciele dziecka siniaki, wybroczyny lub inne objawy przemocy fizycznej, opisuje je w karcie zdrowia dziecka (w jego dokumentacji badań i czynności uzupełniających): rozmiar, rozmieszczenie, kolor, wielkość itp. Nie wpisuje swoich wniosków z badania dziecka. Tak sporządzony opis jest dowodem w sądzie. Oryginał dokumentacji dziecka jest udostępniany jedynie na wniosek sądu.
3. Wpisuje w karcie także nazwisko osoby, która przyprowadziła dziecko.
4. Kontaktuje się z pedagogiem/psychologiem i wychowawcą dziecka, zgłaszając informacje o swoich podejrzeniach i obserwacjach.
5. Może kontaktować się z rodzicami/opiekunami dziecka w przypadku stwierdzenia zaniedbań zdrowotnych i higienicznych (m.in. wszawicy, próchnicy). Jeśli rodzice/opiekunowie nie są zainteresowani współpracą na rzecz poprawy sytuacji dziecka, sporządza notatkę służbową z opisem stanu dziecka i podjętych przez siebie działań oraz reakcji rodziców. Notatkę przekazuje pedagogowi/psychologowi szkolnemu.

§ 7

Nauczyciel przedmiotu, nauczyciel świetlicy, logopeda, pracownik biblioteki, osoby prowadzące zajęcia dodatkowe, instruktorzy

W sytuacji gdy podejrzewają, że dziecko jest krzywdzone:

1. Kontaktują się z jego wychowawcą i pedagogiem/psychologiem, przekazując im informacje o swoich podejrzeniach i obserwacjach, co opisują w notatce służbowej, którą przekazują dyrektorowi szkoły.
2. Biorą udział w monitorowaniu sytuacji dziecka. Jeśli istnieje taka potrzeba uczestniczą w opracowaniu wspólnie z pedagogiem/psychologiem szkolnym i wychowawcą planu pomocy dziecku.

§ 8

Pracownik obsługi lub administracji

W sytuacji podejrzenia krzywdzenia dziecka:

1. Kontaktuje się z wychowawcą dziecka lub pedagogiem/psychologiem, przekazując im informacje o swoich podejrzeniach i obserwacjach. Zapisują stwierdzone fakty w formie notatki służbowej, którą przekazują dyrektorowi szkoły.

Rozdział III

ROZPOZNAWANIE KRZYWDZENIA DZIECKA

§ 9

1. Każdy pracownik szkoły, który usłyszy, zauważy lub podejrzewa u ucznia symptomy krzywdzenia, jest zobowiązany zareagować. Jeśli to konieczne, udzielić pierwszej pomocy oraz przekazać informację o zaobserwowanym zdarzeniu pedagogowi/psychologowi szkolnemu lub wychowawcy, opisując w notatce służbowej wygląd, stan, dolegliwości oraz zachowanie dziecka, cytaty jego wypowiedzi oraz podjęte działania.
2. Przemoc można stwierdzić na podstawie warunków życia, stanu zdrowia, zachowania i wyglądu dziecka, które mogą świadczyć o jego niezaspokojonych potrzebach, nieprawidłowych relacjach w rodzinie.
3. Występowanie pojedynczego symptomu nie zawsze, mówi o tym, że dziecko doświadcza przemocy, wiele z nich może wynikać z innych, trudnych doświadczeń w rodzinie. Jeśli jednak symptom powtarza się lub występuje ich kilka równocześnie,

możliwie jest, że mamy do czynienia z krzywdzeniem dziecka. W przypadku wystąpienia niepokojących symptomów konieczna jest diagnoza sytuacji dziecka.

4. Należy zwrócić szczególną uwagę, gdy:

- Dziecko ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, poparzenia, ugryzienia, złamania kości itp.), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić. Obrażenia są w różnej fazie gojenia.
- Podawane przez dziecko wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne itp. Dziecko często je zmienia.
- Pojawia się niechęć przed udziałem w lekcjach w-f .
- Dziecko nadmiernie zakrywa ciało, niestosownie do sytuacji i pogody.
- Dziecko wzdryga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła.
- Dziecko boi się rodzica lub opiekuna, boi się powrotu do domu.
- Dziecko cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne: bóle brzucha, głowy, mdłości itp.
- Dziecko jest bierne, wycofane, uległe, przestraszone, depresyjne itp. lub zachowuje się agresywnie, buntuje się, samookalecza itp.
- Dziecko jest często brudne, nieprzyjemnie pachnie.
- Dziecko kradnie jedzenie, pieniądze itp.
- Dziecko żebrze.
- Dziecko jest głodne.
- Dziecko nie otrzymuje potrzebnej mu opieki medycznej, szczepień, okularów itp.
- Dziecko nie ma przyborów szkolnych, odzieży, butów i innych przedmiotów codziennego użytku.
- Dziecko ma otarcia naskórka, bolesność narządów płciowych i/lub odbytu.
- W pracach artystycznych, rozmowach, zachowaniu dziecka zaczynają dominować elementy/motywy seksualne.
- Dziecko jest rozbudzone seksualnie niestosownie do wieku.
- Dziecko osiąga słabsze wyniki w nauce w stosunku do swoich możliwości.
- Dziecko ucieka w świat wirtualny (gry komputerowe, Internet itp.).
- Dziecko używa środków psychoaktywnych.
- Dziecko nadmiernie szuka kontaktu z innymi dorosłymi (tzw. „lepkość” dziecka).
- Dziecko moczy i zanieczyszcza się bez powodu lub w konkretnych sytuacjach czy też na widok określonych osób.
- Nastąpiła nagle i wyraźna zmiana zachowania dziecka.

- Dziecko mówi o przemocy, opowiada o sytuacjach których doświadcza.
- Dziecko ucieka z domu.

5. Jeżeli z objawami u dziecka współwystępują określone zachowania rodziców lub opiekunów to podejrzenie, że dziecko jest krzywdzone, jest szczególnie uzasadnione.

Należy zwrócić szczególną uwagę, gdy:

- Rodzic (opiekun) podaje nieprzekonujące lub sprzeczne informacje albo odmawia wyjaśnienia przyczyn obrażeń dziecka.
- Rodzic (opiekun) odmawia, nie utrzymuje kontaktów z osobami zainteresowanymi losem dziecka.
- Rodzic (opiekun) mówi o dziecku w negatywny sposób, ciągle obwinia, poniża i strofuje dziecko (np.: używając określeń takich, jak „idiota”, „gnojek”, „gówniarz”).
- Rodzic (opiekun) poddaje dziecko surowej dyscyplinie lub jest nadopiekuńczy albo zbyt pobłażliwy lub odrzuca dziecko.
- Rodzic (opiekun) nie interesuje się losem i problemami dziecka.
- Rodzic (opiekun) często nie potrafi podać miejsca, w którym aktualnie przebywa dziecko.
- Rodzic (opiekun) jest apatyczny, pogrążony w depresji.
- Rodzic (opiekun) zachowuje się agresywnie.
- Rodzic (opiekun) ma zaburzony kontakt z rzeczywistością, np. reaguje nieadekwatnie do sytuacji, wypowiada się niespójnie.
- Rodzic (opiekun) nie ma świadomości lub neguje potrzeby dziecka.
- Rodzic (opiekun) faworyzuje jedno z rodzeństwa.
- Rodzic (opiekun) przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym z dzieckiem (na przykład podczas zabawy).
- Rodzic (opiekun) nadużywa alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających.

6. Podejmowane działania powinny opierać się na diagnozie dziecka i jego sytuacji (opartej na informacjach od pracujących z nim nauczycieli, personelu niepedagogicznego, osoby bliskiej, ewentualnie na innych dostępnych danych, np. pochodzących od specjalistów poradni, z zespołu interdyscyplinarnego, wywiadu z rodzicami), powinny być monitorowane i prowadzone do czasu uzyskania poprawy

sytuacji dziecka. Działania szkoły nie kończą się z chwilą nawiązania współpracy z rodziną dziecka lub przekazania zawiadomienia odpowiednim służbom.

Rozdział IV PROCEDURY INTERWENCJI

§ 10

PROCEDURY INTERWENCJI W PRZYPADKU KRZYWDZENIA DZIECKA

1. Każdy pracownik szkoły w przypadku, gdy dziecko samo zgłosi mu, że jest krzywdzone lub otrzyma informację o krzywdzeniu dziecka od osoby spoza szkoły lub sam podejrzewa, że dziecko jest krzywdzone, ma obowiązek zgłoszenia tego faktu wychowawcy klasy lub pedagogowi/psychologowi szkolnemu oraz dyrektorowi. Sporządza notatkę służbową opisującą sytuację, uzyskane informacje lub wygląd dziecka, dolegliwości, stan zdrowia oraz podjęte działania i przekazuje dyrektorowi szkoły.
2. **Wychowawca:**
  1. Przeprowadza rozmowę z uczniem podczas której próbuje zdiagnozować sytuację rodzinną swojego wychowanka. Uprzedza dziecko, że powaga sprawy wymaga pomocy innych, zaufanych osób np. lekarza, pedagoga/psychologa szkolnego. Informuje również o konieczności kontaktu z rodzicami, gwarantując dziecku bezpieczeństwo.
  2. Przekazuje informację o sytuacji dziecka pedagogowi/psychologowi szkolnemu.
  3. Wzywa do szkoły rodziców, opiekunów prawnych dziecka.
  4. W obecności psychologa/pedagoga szkolnego przeprowadza rozmowę z rodzicem /rodzicami/opiekunami. Informuje o konsekwencjach prawnych i obowiązku zgłoszenia przez szkołę podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (policji lub prokuratury i sądu) lub/i wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty”.
  5. Wraz z pedagogiem/psychologiem szkolnym opracowuje plan pomocy dziecku.
  6. W dalszej pracy wychowawczej wspiera dziecko, zabiega o integrację dziecka z zespołem klasowym, tworzy atmosferę bezpieczeństwa i akceptacji.

7. Systematycznie współpracuje z rodzicami, nauczycielami uczącymi dziecko, psychologiem/pedagogiem szkolnym i monitoruje przebieg realizacji planu pomocy dziecku.

3. Pedagog szkolny/psycholog szkolny:

1. Powiadamia dyrektora szkoły o krzywdzeniu lub podejrzeniu krzywdzenia ucznia.
2. W porozumieniu z wychowawcą i w razie potrzeby z innymi lokalnymi służbami (pracownikami socjalnymi, dzielnicowym, kuratorem sądowym) dokonuje wstępnej diagnozy sytuacji dziecka, jego potrzeb i zasobów. Określa stopień zagrożenia bezpieczeństwa dziecka, ocenia szansę współpracy przynajmniej z jednym z rodziców, szuka w rodzinie lub otoczeniu sojusznika dziecka, analizuje dotychczasową dokumentację dziecka (oceny szkolne, opinie nauczycieli, badania specjalistyczne), ocenia czy należy wszcząć procedurę Niebieskiej Karty (podejrzenie lub fakt przemocy).
3. Nawiązuje kontakt z rodzicami dziecka.
4. W przypadku podejrzenia lub faktu przemocy sporządza Niebieską Kartę. i składa pisemnie zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do Policji lub prokuratury powiadamiają pisemnie Sąd Rejonowy – Wydział Rodzinny i Nieletnich, Komisariat Policji, Prokuraturę.
5. Wraz w wychowawcą klasy tworzy plan pomocy dziecku. Plan powinien zawierać wskazania dotyczące:
  - podjęcia przez szkołę działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji,
  - wsparcie jakie szkoła może zaoferować dziecku,
  - działań zespołu nauczycieli względem krzywdzonego dziecka,
  - współpracy z innymi instytucjami,
  - skierowania dziecka, rodziców do specjalistycznych placówki pomocy (jeśli istnieje taka potrzeba).Plan pomocy dziecku jest przedstawiony przez pedagoga/psychologa szkolnego w obecności wychowawcy klasy rodzicom/opiekunom prawnym dziecka z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.
6. W przypadku zdiagnozowania bezpośredniego zagrożenia zdrowia lub życia dziecka w porozumieniu z dyrektorem szkoły natychmiast powiadamia Policję oraz Wydział

Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego. Pisemnie powiadamia Prokuraturę Rejonową o popełnieniu przestępstwa.

7.

§ 11

PROCEDURY INTERWENCJI W PRZYPADKU PRZEMOCY MAJĄCEJ MIEJSCE POMIĘDZY RÓWIEŚNIKAMI

1. Nauczyciel będący świadkiem aktu przemocy i agresji ucznia (uczniów) wobec ucznia podejmuje działania uniemożliwiające dalszą agresję: sam lub przy pomocy innych pracowników szkoły rozdziela bijących się uczniów, odizolowuje sprawcę przemocy od ofiary. Sporządza notatkę dotyczącą okoliczności zdarzenia i przekazuje dyrektorowi szkoły.
2. W razie potrzeby (okaleczenia, uszczerbek na zdrowiu) wzywa pielęgniarkę szkolną lub pod jej nieobecność udziela pierwszej pomocy przedmedycznej. W sytuacji zagrożenia życia i zdrowiu dziecka wzywa karetkę pogotowia.
3. Powiadamia dyrektora szkoły, wychowawcę klasy oraz pedagoga/psychologa szkolnego o zaistniałym zdarzeniu.
4. Wychowawca klasy i/lub pedagog/psycholog szkolny niezwłocznie powiadamia rodziców/prawnych opiekunów sprawcy i ofiary o zaistniałej sytuacji oraz ustala termin spotkania.
5. Wychowawca klasy i/lub pedagog/psycholog szkolny przeprowadza rozmowę z sprawcą przemocy w celu:
  - ustalenia okoliczności zajścia, oceny zdarzenia, ustalenia przyczyn i poszukania rozwiązania sytuacji konfliktowej.
  - omówienia skutków jego postępowania i poinformowania o regulaminowych konsekwencjach.
  - zobowiązania ucznia do natychmiastowego zaprzestania takiego postępowania .
6. Podczas spotkania z rodzicami/opiekunami prawnymi sprawcy przemocy wychowawca informuje ich o okolicznościach zdarzenia, decyzji w sprawie dalszego postępowania i zastosowanymi wobec ich dziecka konsekwencjami regulaminowymi. Jednocześnie zobowiązuje rodziców/opiekunów prawnych do szczególnego nadzoru nad dzieckiem oraz informuje o możliwościach zapewnienia uczniowi dalszej pomocy psychologiczno – pedagogicznej w szkole.

7. Wychowawca klasy i/lub pedagog/psycholog szkolny przeprowadza rozmowę z ofiarą przemocy w celu udzielenia pomocy i emocjonalnego wsparcia oraz poinformowania o działaniach podjętych przez szkołę, by rozwiązać problem. Udziela porady, jak ma się zachować, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa. Proponuje uczniowi pomoc psychologiczno – pedagogiczną.
8. Podczas spotkania z rodzicami/opiekunami prawnymi ofiary przemocy wychowawca informuje ich o okolicznościach zdarzenia, działaniach podjętych przez szkołę w celu wyjaśnienia zajścia i zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanemu uczniowi, możliwościach zapewnienia uczniowi pomocy psychologiczno – pedagogicznej, możliwości zgłoszenia przez rodziców opiekunów prawnych sprawy na Policję.
9. Wychowawca klasy wyciąga wobec sprawcy zdarzenia konsekwencje przewidziane w statucie szkoły.
10. Wychowawca monitoruje dalsze zachowanie sprawcy przemocy i sytuację ofiary przemocy sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocy lub odwetowe ze strony sprawcy.
11. W przypadku gdy rodzice sprawcy przemocy odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a uczeń nie zaniechał dotychczasowego postępowania, gdy do szkoły napływają informacje o innych przejawach demoralizacji dziecka lub szkoła wykorzystwała wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami, konsekwencje regulaminowe wobec ucznia, spotkanie z dyrektorem, spotkania z pedagogiem/ psychologiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi pożądaných rezultatów dyrektor powiadamia Policję i/lub Sąd Rodzinny;
12. Wychowawca i pedagog/psycholog szkolny zobowiązani są do sporządzenia notatki służbowej z zajścia i przeprowadzonych rozmów: opis zdarzenia, rozmowy ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia, podjęte działania.

ROZDZIAŁ V

ZASADY BUDOWANIA BEZPIECZNYCH RELACJI PERSONELU PLACÓWKI

§ 12

1. Wszyscy pracownicy szkoły respektują prawa ucznia jako osoby ludzkiej wyrażone w Konwencji Praw Dziecka i innych aktach obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej i dokłada starań, aby były one znane oraz właściwie chronione i realizowane w jego miejscu pracy. W szczególności respektują i chronią prawa dziecka i jego rodziców lub

opiekunów do kierowania się własnym systemem wartości, dokonywania własnych wyborów oraz prawo do intymności.

2. Stosunek pracowników szkoły do ucznia powinna cechować życzliwość, wyrozumiałość i cierpliwość oparta na budowaniu dobrych relacji dorosły – dziecko, a jednocześnie stanowczość i konsekwencja w przestrzeganiu ustalonych regulaminów.
3. Nauczyciel ani żaden pracownik szkoły nie może stosować wobec uczniów wyzwisk, drwin, ośmieszania, kar cielesnych, szantażu lub nacisku psychicznego.
4. Pracownikowi szkoły nie wolno rozpowszechniać negatywnych informacji o uczniu i jego środowisku rodzinnym ani ujawniać powierzonych mu w zaufaniu tajemnic, z wyjątkiem sytuacji wyższej konieczności, np. gdy wymaga tego dobro dziecka lub szkoły.
5. Nauczyciel traktuje indywidualnie każdego ucznia, starając się rozumieć i wspomagać jego możliwości i potrzeby, szczególną troską otacza osoby niepełnosprawne.
6. Nauczyciel szanuje godność ucznia jako osoby: akceptuje go, uznaje jego prawa, rozwija samodzielność myślenia i refleksyjność oraz pozwala mu wyrażać własne poglądy

ROZDZIAŁ VI

ZASADY REKRUTACJI I MONITOROWANIA PERSONELU

§ 13

1. Rekrutacja pracowników w szkole odbywa się według zasad, które obejmują m.in. ocenę przygotowania kandydatów do pracy z dziećmi oraz sprawdzenie ich referencji.
2. Każdy zatrudniany nauczyciel musi dostarczyć dyrektorowi szkoły zaświadczenie o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego o pracownikach.
3. Pracownicy niepedagogiczni, wolontariusze, praktykanci i stażyści składają oświadczenie dotyczące niekaralności lub toczących się wobec nich postępowań karnych lub dyscyplinarnych za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności oraz przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego.

ROZDZIAŁ VII

ZASADY OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH DZIECKA

§ 14

1. Dane osobowe dziecka podlegają ochronie na zasadach określonych w Ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych.
2. Pracownik szkoły ma obowiązek zachowania w tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem.
3. Dane osobowe dziecka są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.
4. Pracownik szkoły jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych dziecka i udostępniania tych danych w ramach zespołu interdyscyplinarnego, powołanego w trybie Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

§ 15

Pracownik szkoły może wykorzystać informacje o dziecku w celach szkoleniowych lub edukacyjnych wyłącznie z zachowaniem anonimowości dziecka oraz w sposób uniemożliwiający jego identyfikację.

§ 16

1. Pracownik szkoły nie udostępnia przedstawicielom mediów informacji o dziecku ani jego rodzicach/opiekunach.
2. Pracownik szkoły w wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach może skontaktować się z rodzicem/opiekunem dziecka i zapytać go o zgodę na podanie jego danych kontaktowych przedstawicielom mediów. W przypadku wyrażenia zgody pracownik szkoły podaje przedstawicielowi mediów dane kontaktowe do opiekuna dziecka. Zgoda musi mieć formę pisemną.
3. Pracownik szkoły nie kontaktuje przedstawicieli mediów z dziećmi.
4. Pracownik szkoły nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie dziecka lub jego rodzica/opiekuna. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik instytucji jest przeświadczony, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.

§ 17

1. W celu realizacji materiału można udostępnić mediom wybrane pomieszczenia instytucji. Decyzje w sprawie udostępnienia pomieszczenia podejmuje dyrektor.

2. Dyrektor poleca pracownikom szkoły przygotować wybrane pomieszczenie szkoły w celu realizacji materiału medialnego w taki sposób, by uniemożliwić filmowanie przebywających na terenie szkoły dzieci.

ROZDZIAŁ VIII

ZASADY OCHRONY WIZERUNKU DZIECKA

§18

Pracownicy szkoły uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewniają ochronę wizerunku dziecka.

§19

1. Pracownikowi szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie) na terenie instytucji bez zgody dyrektora szkoły i pisemnej zgody rodziców/opiekuna dziecka.
2. Pracownik szkoły musi uzyskać pisemną zgodę rodzica/opiekuna na utrwalanie i publikowanie wizerunku dziecka związane z działalnością szkoły.
3. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, wyjazd zorganizowany, wycieczka, krajobraz, szkolna impreza, zgoda opiekunów na utrwalenie wizerunku dziecka nie jest wymagana.

ROZDZIAŁ IX

ZASADY DOSTĘPU DZIECI DO INTERNETU

§20

1. Szkoła zapewniając uczniom dostęp do Internetu, jest zobowiązana podejmować działania zabezpieczające uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju w szczególności zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające.
2. Na terenie szkoły dostęp dziecka do Internetu możliwy jest
  - a. pod nadzorem nauczyciela na lekcji informatyki i na zajęciach świetlicowych.
  - b. pod nadzorem nauczyciela bibliotekarza na przeznaczonych do tego komputerach znajdujących się w bibliotece szkolnej.
  - c. bez nadzoru nauczyciela na prywatnych urządzeniach elektronicznych przynoszonych do szkoły przez uczniów.

3. Pracownik szkoły czuwa nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez dzieci podczas zajęć oraz w czasie wolnym od zajęć w bibliotece szkolnej.
4. O bezpieczeństwie korzystania z Internetu mówi regulamin pracowni informatycznej i biblioteki.
5. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem pracownika instytucji, pracownik ma obowiązek informowania dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu. Pracownik szkoły czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez dzieci podczas lekcji.
6. Szkoła nie odpowiada za treści do których ma dostęp uczeń korzystając z Internetu na prywatnych urządzeniach elektronicznych. W przypadku podejrzeń cyberprzemocy szkoła będzie podejmować działania opisane w rozdziale IV niniejszej polityki.
7. Szkoła zapewnia stałą edukację i dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu.

§21

1. Osoba odpowiedzialna za Internet zapewnia, by na wszystkich komputerach na terenie szkoły z dostępem do Internetu było zainstalowane i aktualizowane oprogramowanie antywirusowe.
2. Wymienione w pkt 1 niniejszego paragrafu oprogramowanie jest aktualizowane przez wyznaczonego pracownika szkoły na bieżąco.
3. Wyznaczony pracownik szkoły przynajmniej raz w miesiącu sprawdza, czy na komputerach z dostępem do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści.
4. Informacje o dziecku, które korzystało z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik szkoły przekazuje dyrektorowi, pedagogowi / psychologowi szkolnemu, wychowawcy klasy.
5. Pedagog /psycholog/ wychowawca przeprowadza z dzieckiem, o którym mowa w punktach poprzedzających, rozmowę na temat bezpieczeństwa w Internecie.
6. Jeżeli w wyniku rozmowy pedagog/psycholog wychowawca uzyska informację, że dziecko jest krzywdzone, podejmuje działania opisane w rozdziale IV niniejszej polityki.

ROZDZIAŁ X

MONITORING STOSOWANIA POLITYKI

1. Dyrektor szkoły wyznacza osobę odpowiedzialną za monitorowanie realizacji niniejszej Polityki.

2. Osoba, o której mowa w punkcie poprzedzającym, jest odpowiedzialna za monitorowanie realizacji polityki, za reagowanie na sygnały naruszenia polityki oraz za proponowanie zmian w polityce.
3. Osoba, o której mowa w punkcie 1 niniejszego paragrafu, przeprowadza wśród pracowników szkoły, raz na 12 miesięcy, ankietę monitorującą poziom realizacji polityki.
4. W ankiecie pracownicy szkoły mogą proponować zmiany polityki oraz wskazywać jej naruszenia w szkole.
5. Osoba, o której mowa w punkcie 1 niniejszego paragrafu, dokonuje opracowania wypełnionych przez pracowników szkoły ankiet. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazuje dyrektorowi szkoły i radzie pedagogicznej.
6. Dyrektor wprowadza do procedury niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom szkoły nowe brzmienie Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

ROZDZIAŁ XI

PRZEPISY KOŃCOWE

1. Polityka wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.
2. Sposób wprowadzenia i informowania o procedurze:
  - 1) Wprowadzenie zarządzeniem 07/2015-2016 w Księdze Zarządzeń Dyrektora szkoły.
  - 2) Umieszczenie procedur na stronie internetowej szkoły.
  - 3) Zapoznanie rodziców z procedurą przez wychowawców klas na zebraniu po wprowadzeniu procedury i pierwszym zebraniu w danym roku szkolnym.
  - 4) Zapoznanie z procedurą wszystkich pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych zatrudnionych w szkole, potwierdzone własnoręcznym podpisem w księdze zarządzeń.